

§ 112 Utbildning i hbt-frågor

KARIN LÅNGSTRÖM VINGE:

Ordförande, biskopar, kyrkomötesledamöter, åhörare på plats och via webben! Först mitt yrkande. Bifall till reservation 1 av Christina Meltin Westerlund och Britta Broman och bifall till reservation 2 av Britt Louise Agrell med flera. Tack utskottet för behandlingen av motion 2010:44.

Jag tänker börja med att tala om maktlekar. Det är någonting som utspelas på många skolgårdar runt om i vårt land. En av dem går ut på att via ett speciellt test kontrollera om en skolkamrat är homosexuell. Det går till så att en misstänkt homosexuell elev hålls fast av kamraterna och blir suddad på armen med ett vanligt suddgummi. Om eleven då skriker anses det vara ett säkert tecken på att denne är homosexuell. Upprörande, eller hur? Nu är det ju inte så att mellanstadieelevernas maktlekar kommit till ur det blå. De är allvarliga konsekvenser av den attityd mot hbt-personer som fortfarande är utbredd i samhället som ytterst ges uttryck i hatbrott.

Vänner, Svenska kyrkan är en stolt företrädare för mångfald och öppenhet. Vi är en av de kyrkor och organisationer som tydligast tagit ställning för hbt-personer. Vi har ett ansvar för att motverka diskriminering och hatbrott och vi har ett ansvar att tala med varandra om hbt-frågor, eftersom det ständigt aktualiseras nya och olika värdegrundsfrågor inom området. Vi har en ny könstillhörighetslag på gång. Där tar man upp frågor som tvångssteriliseringar och tvångsskilmässor. Det här kommer säkert inte alla i kontakt med, men hur kan man som svenskkyrklig och kristen resonera omkring det? Vi måste fortsätta att tala om äktenskapet. Innan beslutet togs var det många som sa att vi har talat för lite. När nu beslutet är taget måste vi fortsätta att tala med varandra, våra medlemmar och andra om hur diskussionen kring beslutet gick, hur man kan tolka Bibeln i hbt-vänlig riktning och hur de tänker som fortfarande är kvar i en tveksam attityd gentemot hbt-personer. Ska flera syner på äktenskapet rymmas i vår kyrka måste vi tala om vad det innebär. Som Jerry Adbo var inne på alldeles nyligen, vad kan ett normkritiskt förhållningssätt innebära?

Alla vi som är företrädare för Svenska kyrkan förväntas vara orienterade i människosyns- och samhällsfrågor. Därför behöver vi frivilligt fortsätta det utbildningsarbete som inleddes då vigselfrågan var aktuell. Mina medmotionärer och jag önskar en utredning om hur en hbt-utbildning för Kyrkomötets ledamöter skulle kunna möjliggöras. Kyrkomötet behöver ta tydliga steg framåt i mångfaldsarbetet, inte minst med tanke på hur samhällsklimatet utvecklats de senaste åren. En hbt-utbildning och ökad hbt-kompetens ger en nödvändig orientering i frågor som rör en svårt utsatt grupp människor i vår kyrka. Det är en viktig signal om vi avsätter tid för detta. Jag vet att Kyrkomötet har haft en seminariedag, men det kommer nya frågor och det kommer nya ledamöter. Vi önskar att stiftan uppmuntras till att starta utbildningar för anställda, ideella och förtroendevalda. En del stift jobbar redan med det här och en del församlingar också, men att det redan finns kan inte vara en anledning till att tycka att motionen är onödig. Låt fler se det som vi har sett. Jag skulle önska att stiftan arbetade mer med de mjuka frågorna. Stiftan är bra på förvaltning och IT, men vad underbart det skulle vara att kunna få uppmuntra stiftan att jobba mer med och främja mångfaldsfrågorna. EKHÖ, som är en organisation för kristna hbtq-personer, är en viktig och möjlig samarbetspartner.

Vi möter hbt-personer i våra församlingar. Jag vill att de ska kunna känna att man kan komma hit och veta att man har koll här. Man har hbt-kompetens. Det är våra församlingspedagoger och skolpräster som finns på skolgårdarna och

möter ungdomars attityder. Den här motionen gick nästan igenom i förra årets kyrkomöte. Svenska kyrkans unga stöder den och skriver att det inte blir lika främmande om fler förstår och vet vad det innebär. Vänner i Kyrkomötet, kunskap lyfter Svenska kyrkan och kunskap, vänner, kan aldrig vara onödig. Tack så mycket.

IRENE GUSTAFSSON:

Kyrkomötesledamöter, presidiet, biskopar och övriga! Jag yrkar bifall till motion 2010:44. Denna motion har inget annat syfte än att tillgodose behovet av att få kunskap om vad hbt egentligen står för och att man därmed ska ta avstånd från all diskriminering i dessa frågor. Förra årets kyrkomöte visade tydligt hur dålig kunskapen är i detta ämne för en del i detta forum. De uttalanden som gjordes talade sitt tydliga språk om att det råder en okunskap som gör det svårt att möta medmänniskor med omtanke och respekt. Vi borde dessutom ha en etisk regel om hur man uppför sig och vad man säger vid oenighet. Alla har vi fördomar, även jag, men det gäller att kunna erkänna dem. Först då kan vi börja ta tag i dem. Okunskap kan åtgärdas genom utbildning.

Det verkar inte planeras några nämnvärt omfattande utbildningsinsatser i stiftet i hbt-frågor, med undantag av Luleå stift som jag själv kommer ifrån och som är ett föredöme. Där har stiftsfullmäktige tagit beslut om utbildningsinsatser för både anställda och förtroendevalda. En bra utbildning i dessa frågor skulle ta död på en del fördomar och öka förståelsen för hur det är att vara människa i dag. Svenska kyrkans unga skriver i sitt motionssvar att det ytterst handlar om att föregå med gott exempel. ”De som tar de övergripande besluten i Svenska kyrkan har en kunskap som kan sippra ner i organisationen. Om fler förstår och vet vad det innebär blir det inte lika främmande. Vi tycker att frågan inte bör vara om det är möjligt utan hur man möjliggör en utbildning.” Det är precis det som de unga pekar på och motionen handlar om. Kyrkostyrelsen utreder om hbt-utbildning kan möjliggöras för Kyrkomötets ledamöter och uppmuntrar stiftet att starta utbildningar för anställda, ideella och förtroendevalda.

Svenska kyrkan ska vara en trovärdig kyrka och välkomna alla, inte bara i teorin utan även i praktiken. Även om vi har olika uppfattningar måste vi som kyrka leva tillsammans och respektera varandra. Bifall till motion 2010:44.

BIRGITTA LINDÉN:

Ordförande, ledamöter och biskopar! Kyrkolivsutskottet föreslår i sitt betänkande 2010:2 Kyrkomötet att avslå motion 2010:44 i dess helhet. Tillsammans med sex andra ledamöter av Kyrkolivsutskottet vill jag reservera mig mot utskottets förslag. Vi yrkar bifall till motion 2010:44 punkt 2 med följande motivering. Utskottet var enigt om att behovet av ökad kunskap och insikt inom området hbt fortfarande finns. Inte mycket tycks ha skett på stiftsnivå sedan förra året vad gäller utbildning av personal och förtroendevalda. Något eller några stift har haft hbt-frågan på sin årsagenda men långt ifrån alla 13. Inga omfattande eller strategiska utbildningssatsningar med något undantag redovisas i nuläget.

Vi som yrkar bifall till motion 2010: 44 punkt 2 har kommit till en annan slutsats än utskottet när det gäller åtgärder utifrån detta konstaterande. Vi menar det vara rimligt att uppdraga åt Kyrkostyrelsen att uppmuntra stiftet att starta utbildningar i hbt-frågor för anställda, ideella och förtroendevalda. Detta är ett värdegrundarbete som behöver manas på och vars frukt kan förväntas bli minskade fördomar och minskad diskriminering av människor på grund av sexuell läggning. Svenska kyrkan har ett ansvar att i varje sammanhang försvara

människovärdet och stå på de utsattas sida. Som redan nämnts stöder Svenska kyrkans unga i sitt motionssvar den uppfattning som vi här redovisar.

Bifall till motion 2010:44 punkt 2. Tack.

ROLAND JOHANSSON:

Ordförande, ledamöter och biskopar! Jag talar för utskottet. Förra året stod representanten för utskottet här och började med att säga: "Jag har den icke eftertraktansvärda uppgiften att tala för utskottet." Då var det så att vi i utskottet hade väldigt många olika uppfattningar. Samma har gällt i år. Vi har varit väldigt splittrade. Motionärerna representerar olika grupper i Kyrkomötet och det är ett bevis på att det här inte är bundet till någon nomineringsgrupp eller till vad man har för politisk uppfattning.

Jag har själv under många år gått igenom en process med hjälp av kyrkan och Kyrkomötet. Jag har varit med på många möten och har successivt ändrat uppfattning. Jag tror att vad som är på gång är en process. När vi nu ska ta ställning i detta representerar jag majoriteten i utskottet. Vi gjorde en liten provvotering och det var ganska jämnt. Därför säger jag igen att det är en förändring på gång. Hur det går i dag eller i morgon när vi ska rösta vet jag inte riktigt.

Vad vi har talat om är vems uppgift det är att se till att det blir utbildning i de här frågorna. Frågan är om vi som utskott ska beordra presidiet, eftersom det är de som svarar för utbildningarna som vi har som ledamöter i Kyrkomötet. Redan förra året stod det i vårt betänkande att vi uppmanar presidiet att se över detta och titta på möjligheterna att till årets kyrkomöte ha en utbildning. Nu har det inte blivit så. Vi säger samma sak i årets betänkande. Vi får kanske se om presidiet till nästa år kan tänka sig göra någonting i den här riktningen. Vad vi också talar mycket om är att detta ska vara en frivillig sak. Vi ska inte bestämma att vi ska ha en speciell utbildning i de här frågorna.

Jag yrkar alltså bifall till utskottets hemställan.

BRITT LOUISE AGRELL:

Ordförande, biskopar, ledamöter! Jag yrkar bifall till reservation 2 i detta betänkande. Jag ska inte upprepa allt som Karin Långström Vinge och Birgitta Lindén har sagt. Jag vill bara peka på att utskottets konklusion när det gäller den här punkten är att utbildning ska vara frivillig och att vi därför ska avslå motionen. Det förstår inte vi.

Vi är alla överens om att kyrkan har ett ansvar för att motverka diskriminering och hatbrott och att det finns ett stort antal värdegrundsfrågor inom den här sfären som vi måste belysa, både teologiskt och pastoralt. Det behövs ökad kunskap och den omständigheten att Kyrkomötet bifaller yrkandet i motionen om att uppmuntra stiftet att starta utbildningar i hbt-frågor, det innebär inte att det är frågan om att beordra eller att det är ett obligatorium. Men det underlättar för stiftet att man kan prioritera det här området. Det tycker vi som har reserverat oss är en väldigt viktig fråga. Det är en viktig distinktion i förhållande till vad utskottet uttalar.

Bifall till reservation 2.

BERTIL MURRAY:

Ordförande, biskopar, ledamöter och Karin! Karin, du sa i går några mycket vänliga ord och bad mig vara med i samtalet kring en motion och helst stödja intentionen i den. Du undrade om det inte var viktigt för oss att samtala – jag tänker Frimodig kyrka, väckelserörelserna, alla andra i den minoritet som

förlorade förra årets omröstning i vigselfrågan. Jo, det är viktigt. Jag ska försöka säga några ord i två anföranden om det som jag ser som förutsättningarna för ett gott samtal och mot slutet möjligen komma med ett förslag. För att detta ska vara möjligt måste jag i mitt första anförande göra en avvikelse från ämnet. Det kommer inte att bli en vana och det är inte tänkt att vara polemiskt, men nödvändigt för att pröva grunden för ett samtal.

Det finns i Kyrkomötet en våt filt som läggs över många frågor. Det må vara friare församlingstillhörighet eller ideellas engagemang eller arbetarpräster. Rädslan för felaktigt profilerade församlingar, präster, diakoner och medarbetare, i synnerhet för oss män och kvinnor som har en gammalkyrklig, högkyrklig eller annan väckelseprofil, ett motstånd som i ett valmanifest sammanfattas i orden ”sätt stopp för all nyrekrytering”. Frågan gäller prästuppdraget. Frimodig kyrkas väljare och företrädare har i själva sakfrågan olika syn. Det gäller också i andra grupper, det vet ni alla. Det som utmärker vårt program är viljan att ge utrymme för två motsatta hållningar i kyrkan, men vi vill verkligen inte att frågan ska blockera alla andra frågor. Det är klart att vi av hjärtat skulle önska att Svenska kyrkan inte satte stopp för all nyrekrytering. Som döpta är vi syskon i Guds familj. Vi skulle önska att våra syskon lät oss vårda även våra egna barn, precis som vi måste låta er vårda era barn.

När jag motionerar om ickebetalda präster är det klart att jag bär en längtan att det i en okänd framtid skulle bli möjligt för människor utan några som helst anspråk på ekonomisk ersättning att ändå få verka som präster i vår kyrka, även om de har mina tankar och frågor vad gäller prästuppdraget. Jag skulle önska att ni vågade lita på att detta inte är vår enda drivkraft. Vi vill samtidigt hela Svenska kyrkan väl. Vi vill att hela Svenska kyrkan ska välsignas, att den ska leva in i framtiden, att den ska fylla sitt uppdrag i förhållande till folket i Sverige. Vi har aldrig trott att vi är de enda som skulle kunna fylla den uppgiften, men vi tror att vi har ett bidrag.

Det här var bakgrunden. Den var nödvändig därför att den ger en botten till hur vigselfrågan ska kunna hanteras utan ännu djupare splittring framöver. I mitt nästa inlägg vill jag ärligt pröva möjligheten till ett fördjupat samtal om hbt.

KARIN LÅNGSTRÖM VINGE (REPLIK):

Jag är mycket glad för att Bertil Murray nu har begärt ordet och vill vara med i det här respektfulla samtalet. Jag ser mycket fram emot vilket förslag som kommer att läggas.

GEORG LAGERBERG:

Ordförande, biskopar, ledamöter! Jag yrkar bifall till reservationerna 1 och 2. Motionen rör något som borde vara ganska okontroversiellt, nämligen att Kyrkostyrelsen ska uppmuntra stiftet att starta utbildningar i frågor som särskilt rör hbt-personer. Utbildning ger kunskap och kunskap är grunden för ett gott bemötande. Jag menar att den utbildningen behövs och att kunskapen behövs. Kyrkans folk, det vill säga de anställda, de förtroendevalda och de tillhöriga, är nog som folk är mest. Majoriteten är inte en del av hbt-samhället. Då är det inget konstigt att denna majoritet ibland behöver utbildning om livssituationen för hbt-personer, kunskap som gör att man kan mötas.

Vad behövs då för kunskap? Dels är det generell kunskap om diskrimineringsfrågor, dels är det också kunskap om vad det innebär att vara en del av hbt-samhället. Det kan vara hatbrott, det kan vara diskriminering i arbetslivet, inom sjukvård eller hos socialtjänst. Det kan vara frågor om familjebildning, ett par

som undrar över adoption, insemination eller kanske surrogatmödraskap. Det kan vara transpersoner som tidigare drabbats av tvångssterilisering. Jag tror inte det är möjligt att ge dessa stöd om frågorna är helt nya. I stället behöver vi ha diskuterat dem och reflekterat över dem tidigare. Utbildning är då en bra start.

I utskottsbetänkandet nämns att stiftet hanterar frågorna olika. Ja, det gör de säkert, men det är nog inget hinder för att bifalla motionen. I stället borde det tala för bifall. För de stift som knappt har påbörjat arbetet kan det bli en nödvändig spark i baken att komma i gång och de stift som har kommit långt kan lyftas fram som förebilder. I stället för att avslå motionen menar jag att vi bör bifalla den. Vi bör visa att vi nu menar allvar med att sträcka ut vår hand mot hbt-personer, att bjuda in dem i kyrkan igen.

Därför yrkar jag bifall till reservationerna 1 och 2.

ANN-SOFIE NELSTRAND:

Vänner i Kyrkomötet! Jag tror att ökad kunskap är en metod för att komma till rätta med problem som diskriminering av hbt-personer. Det är i det perspektivet som jag tycker motion 2010:44 är så viktig. Hbt-personer är en oerhört utsatt grupp i vårt samhälle och de är också oerhört utsatta i vår kyrka. Det kan vi inte blunda för.

Ett eget exempel på hur jag har fått ta del av hur utsatta hbt-personer kan känna sig är att jag har en bekant som är ihop med en annan kvinna. Hon har pratat om det med anställda i kyrkan och de har ställt frågan vem som är mannen i deras förhållande. Den här typen av uttalanden tycker jag visar på att det behövs utbildning i dessa frågor. Jag tycker att vi som kyrka är skyldiga att göra allt vad vi kan för att hbt-personer ska känna sig hemma i vår kyrka. En sådan utbildning skulle kunna vara ett steg mot att dessa människor kan känna sig mer hemma. Vi är skyldiga att stå upp för utsatta grupper. Jag tror inte att de som uttalar sig på ett sätt som kan uppfattas som diskriminerande alltid känner till att det är på det sättet. Jag tror att kunskap är en viktig väg för att komma till rätta med detta. Jag tror inte det alltid är av illvilja som den här sortens uttalanden görs. Därför är det viktigt med utbildning. Genom vigselbeslutet som togs vid förra Kyrkomötet har vi välkomnat hbt-personer till kyrkan på ett väldigt positivt sätt. Då tycker jag vi också är skyldiga att bemöta dem på ett bra sätt när de väl kommer till oss.

Jag vill dessutom fästa er uppmärksamhet vid att det i punkt 2 står att man ska uppmuntra till sådana här utbildningar. Det är ju trots allt en väldigt mjuk skrivning.

Bifall till reservation 2. Tack.

JERRY ADBO:

Ordförande, kyrkomöte, biskopar! Jag vill börja med att yrka bifall till punkt 2 i motion 2010:44. Vi har gått till Kyrkomötet under temat *Samhällsansvar*. Vad skulle ett sådant samhällsansvar kunna innebära? Naturligtvis är det en fråga öppen för tolkning. Det skulle kunna innebära en rad saker. Kanske skulle det kunna innebära att vi som kyrka ska vara med och bidra till en samhällsutveckling där alla får komma till, där ingen behandlas illa eller där ingen person kränks på grund av den hon är. Kanske handlar det om att minska klyftor människor emellan.

Jag tycker utskottet gjort ett ganska intressant uttalande. Man skriver bland annat följande: "Eftersom Kyrkomötets ledamöter tagit beslut i samlevnadsfrågan menar utskottet att det finns en grundkunskap i hbt." Det är ju löjväckande. Hur kan man påstå någonting sådant? Är det kanske därför vi åter igen debatterar att riva upp ett redan taget beslut? Är det därför vi diskuterar om vi ska stänga

dörren igen för hbt-personer? Är det det som innebär att vi har tillräcklig grundkunskap i hbt? Hur många ledamöter av Kyrkomötet är hbt-personer? Är det någon som har en statistik på det? Nej, det finns i rimlighetens namn ingen som kan säga hur många hbt-personer det finns i denna församling. Det fina med hbt-personer är att ganska många personer av Sveriges befolkning tillhör gruppen hbt. Det viskas procentsatser hit och dit. Det är ingen som med säkerhet kan säga det. Det finns inga undersökningar som statistiskt kan säkerställa det, men det fina med det är att hbt-personerna finns i alla samhällsskikt, i alla sammanhang, i alla bostadsområden och inom alla yrkesgrupper. Det syns inte på utsidan. Därigenom ökar faktiskt risken, eller möjligheten om man så vill, att alla vi här dagligen möter hbt-personer. Jag väljer att se det som en möjlighet. Det vore väl fantastiskt om vi då som kyrka kunde garantera, att varje enskilt bemötande med varje enskild individ är så respektfullt och juste som möjligt. Det är inget konstigt.

Det som anförs i motionen i punkt 2 är ju, som vi tidigare har hört, inget kontroversiellt alls. Det är att Kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att uppmuntra stiftens att starta utbildningar i hbt-frågor för anställda, ideella och förtroendevalda. Jag tror liksom utskottet att det inte behövs någon vidare utredning huruvida det här behövs eller inte. Egentligen skulle man bara kunna roa sig med att läsa protokoll från tidigare debatter i Kyrkomötet för att konstatera att behovet finns.

Jag nöjer mig så långt och yrkar därmed bifall till motion 2010:44 punkt 2.

CHRISTINA MELTIN WESTERLUND:

Fru ordförande! Först vill jag ge en eloge till Jerry som jag tyckte sa så himla mycket bra.

Jag ser det så här. Kärleken är störst och den är större än alla gränser vad det gäller kön, etnisk och kulturell bakgrund. Har man det i hjärta och hjärna, och med tanke på att de hatbrott som i dag begås ute i samhället tydligen bara blir fler och fler, tycker jag inte det blir svårt att ta ställning i den här frågan. Därför yrkar jag bifall till motionen i sin helhet och avslag på utskottet.

Det finns uppenbarligen okunskap även här bland oss ledamöter. Det är anledningen till att jag har reserverat mig mot utskottets första avslag. Kunskap är inte bara makt. Det är så mycket mer. Därför tror jag att vi behöver om inte utbildning så någon form av information i alla fall. Vi behöver ledas in rätt. Det är kanske inte rätt uttryck, men jag hoppas ni förstår vad jag menar. Vem är då bättre lämpad än Svenska kyrkan att hålla i sådant? Svenska kyrkan har ju som ledord, bland annat, att kärleken är störst.

Jag yrkar alltså bifall till motion 2010:44 i sin helhet. Tack.

BERTIL MURRAY:

I mitt förra inlägg hade jag en bakgrundstäckning till det jag säger nu. Jag tror att den bakgrundstäckningen är befogad.

Nästan alla kyrkomötesledamöter har läst i gårdagens Kyrkans tidning om hur snabbt förändringen nu går. Vi kan inte ha anställda som inte är positiva till samkönad vigsel, säger vice ordförande i Olaus Petri, Örebro. Ärkebiskopen beklagar, Sten Elmberg finner det respektlöst i förhållande till fjolårets beslut. Du undrade, Karin, om vi inte ville samtala. Jo, gärna, om det får ske i en öppen anda, men erfarenheten av öppna samtal är begränsad. Det finns många sår. Ett samtal kan inte kommenderas fram. Ett samtal går inte att föra utan att samtidigt fundera kring hur vi som kyrka ska hantera spänningarna i den här frågan och i andra frågor. Hur möter vi dem som tänker annorlunda? Finns det en framtid där

vi inte exkluderar varandra eller drivs av att utrota varandra? Är det möjligt att tillsammans söka sanningen?

Karin, du undrade om vi inte ville samtala, men din och andras motion lägger vad jag förstår egentligen ett annat förslag. Hbt-utbildning är väl något annat än samtal? Vem ska utbilda? Vilka synpunkter får föras fram? Är det okey att dra minoritetens slutsatser i vigselfrågan? Håller sig församlingarna fria från maktspråk i förhållande till den kyrkliga minoriteten? Klarar vi de frågorna, öppnar vi för ett gott samtalsklimat. Karin, vänta ett år med ert förslag. Forma om det till att lägga fokus på det så viktiga samtalet kring frågorna och använd det här året till att på din blogg skapa tillit till att det goda samtalet ska och kan föras. Då ska jag med glädje pröva att skriva en motion i frågan tillsammans med dig inför nästa års kyrkomöte.

Fram till dess, bifall till utskottets förslag.

KARIN LÅNGSTRÖM VINGE (REPLIK):

Hur biskopar och arbetsgivare väljer att förhålla sig till dem som inte vill ägna sig åt vigslar lämnar jag därhän. Hur de här utbildningarna ska utformas lämnar jag också till dem som eventuellt ska utföra dem. Jag förstår mycket väl att Bertil Murray är misstänksam. Det skulle jag också ha varit i den situationen. Jag tycker att frågan inte ska läggas på våra bloggar utan att stiftens ska ha möjlighet att lyfta den och att vi sitter runt vid bordet tillsammans. Alla som har varit på en kurs vet ju att kursens innehåll väldigt mycket påverkas av vilka som är där. Just därför vill jag ha dig där och jag vill ha möjligheten, så våga det och våga rösta med oss.

BERTIL MURRAY (REPLIK):

Antingen, Karin, menar vi något liknande eller så menar vi helt olika saker. Om vi menar helt olika saker finns inte någon möjlighet att vi skulle ta något gemensamt initiativ. Menar vi något liknande kvarstår det som jag säger. Då skulle jag vilja att vi tog ett gemensamt initiativ nästa år. För det måste vi vara överens om, vad ett samtal handlar om. Det som motionen handlar om är inte det som jag är ute efter, men jag tror att det du sa till mig i går, Karin, rymde en öppning för att vi verkligen skulle samtala.

KARIN LÅNGSTRÖM VINGE (REPLIK):

Jag pratar gärna. Jag är väl en av dem som pratar mest hbt i Svenska kyrkan och det är jag ganska stolt över. Jag vill också prata på ett respektfullt sätt. Om vi skulle komma med en mer tydlig motion, som Bertil antyder, med riktlinjer om hur samtalet ska gå till och så vidare, missar vi just frivilligheten som utskottet och Kyrkomötet i övrigt tycker är så viktigt. Därför är det faktiskt inte bra. Jag kan inte vänta utan jag vill helst börja nu, men frivilligt.

BERTIL MURRAY (REPLIK):

Men, Karin, hur samtalet förs på din blogg och vad du själv skriver där har du fullt inflytande kring.

MARIA KJELLBERG:

Ordförande och kyrkomötesvänner! Innan paltkoman tar över har jag lite grand att tala om. När vi i moderaterna hade vår nomineringsstämma inför Kyrkomötet fick vi, alla kandidater, presentera oss. Då fick vi naturligtvis frågan vad våra hjärtefrågor var. Vad är din hjärtefråga? Svaret var just det vi pratar om nu, hbt-

frågor. Jag som kommer från Västsverige tänkte då för mig själv att jag nog inte kommer till Kyrkomötet någon mer gång, men det gjorde jag och här är jag.

Det var ganska naturligt för mig att vara med på motionen 2010:44, som jag faktiskt tycker skickar en väldigt viktig signal till Kyrkomötet och ut i Sverige. Vi är alla kvinnor och hyfsat unga, även om jag fyller 40 nästa gång. I det här sammanhanget är vi unga. Det är också en signal. Det kanske är dags för Kyrkomötet att komma ut ur garderoben och bejaka det beslut vi har fattat och ta upp det här samtalet på lokal nivå.

Jag tror detta är en oerhört viktig fråga och vi ska tala om den. Vi ska inte låtsas som det aldrig har hänt. Jag har inget yrkande. Tack.

NILS GÅRDER:

Fru ordförande! Liksom motionären Karin Långström Vinge menar jag att denna motion har samband med det beslut i vigselfrågan som togs för ett år sedan. Jag tror att det skulle kunna vara nyttigt om en sådan här utbildning kommer till stånd, att en del av de mest grundläggande och principiella frågor som aktualiserades i vigselbeslutet kan bli föremål för nya samtal. I min reservation till Kyrkostyrelsens skrivelse, liksom när vi talade här i Kyrkomötets plenum i fjol, vill jag fästa uppmärksamhet på några frågor som står i samband med vigselbeslutet och som jag tror är av betydelse.

I Kyrkostyrelsen ansågs frågorna kanske inte dagsaktuella, men vi vet att de nu är det. Jag tänker framför allt på frågan om surrogatmödraskap och de önskemål som finns om en ändrad lagstiftning, som ska möjliggöra avtal om surrogatmödraskap och i vad mån man ska tillåta kommersiella avtal på detta område. Jag tror inte jag behöver gå in i själva sakfrågan mer. Om det emellertid blir så att vi får utbildningsdagar av det här slaget skulle jag värdesätta att vi tar upp de nu aktuella, och som jag ser det, mycket kontroversiella och svåra frågor som står i samband med fjolårets beslut.

Jag har inget eget yrkande. Tack.

ANDERS ÅKERLUND:

Fru ordförande, biskopar, ledamöter och åhörare. Jag yrkar bifall till utskottets hemställan. Jag kan instämma i så gott som samtliga anföranden när det gäller det goda samtalet och innehållet i det. Jag tycker om att få lyssna på de fina inlägg som har gjorts i dag och jag ställer mig helt bakom dem. Det är också så som utskottet ser på frågan, också vi som begär avslag på motionen 2010:44.

Från min horisont är bakgrunden följande. Denna fråga har vi jobbat med länge. Vi började lite försiktigt 1958, tror jag det var, med Holsten Fagerbergs bok *Homosexuella i kyrkan* på uppdrag av Biskopsmötet. Sedan har vi hållit på i 50 år ungefär med detta samtal. Förra året kom vi i mål i själva beslutsprocessen. Då undrar jag hur stiftsledningen som sitter här med biskopar och andra känner sig att få en sådan påminnelse om vad vi ska göra efter alla dessa år. Själv skulle jag som kyrkoherde bli irriterad över en sådan skrivelse och undra vad de håller på med på riksplanet. Det är ju det här vi gör – i konfirmandarbetet, i arbetskretsar, på församlingsaftnar, vid kontrakts- och stiftssamlingar. Det är min bild. Denna fråga ska vi fortsätta att arbeta med i det pedagogiska materialet under åren framåt också. Det är en pågående process och den har pågått länge. Därför tycker jag det är onödigt med ett nytt initiativ från riksplanet som jag ser bara som ett pekfinger, sådana ska man inte ha så mycket av.

Bifall till utskottets hemställan.

KARIN LÅNGSTRÖM VINGE (REPLIK):

Det är precis som Anders säger. Vi har hållit på med det här i många år, men också som några av oss har sagt tillkommer hela tiden nya frågor, till exempel surrogatmödraskap, att kunna adoptera oavsett relationsstatus och så vidare. Det kommer hela tiden nytt och det är hela tiden nya människor som kommer till i våra sammanhang. Därför kan en utbildning aldrig vara onödig och heller aldrig vara fel. Sedan kan man ha synpunkter på innehållet. Jag tror heller inte att man behöver se det som ett pekfinger utan jag tror man kan se det som en god uppmuntran. Jag tycker vi ska uppmuntra varandra i kyrkan. Det här är en uppmuntring.

ANDERS ÅKERLUND (REPLIK):

I den homiletiska utbildningen fick jag lära mig att man får ta ansvar inte bara för vad man sänder utan också hur man uppfattas. Det är därför jag tycker att det är viktigt att också se på de sidorna. Min poäng var just detta att det är en kontinuerlig process och att vi också får nya aspekter hela tiden. Därför ska det här fortsätta som det har gjort i 50 år.

KARIN LÅNGSTRÖM VINGE (REPLIK):

Det utvecklas på många ställen och i några stift. I några stift händer det ingenting alls. I några stift behöver det hända mer. Därför behövs det här.

GUNILLA LINDÉN:

Ordförande, biskopar, Kyrkomötets ledamöter, åhörare! Jag yrkar bifall till motionen 2010:44 punkt 2. "Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att uppmuntra stiftet att starta utbildningar i hbt-frågor för anställda, ideella och förtroendevalda."

Skälen därtill är att jag tror att det är viktigt ur ett församlingsperspektiv. Hur kan vi som kyrka respektfullt möta barn och föräldrar i de verksamheter som församlingarna har, oavsett vilken ståndpunkt vi har i äktenskapsfrågan? Hur bemöts familjen när barn som växer upp tillsammans med föräldrar av samma kön ska döpas, oavsett vilken ståndpunkt vi har i äktenskapsfrågan? Hbt-frågan är mycket större än frågan om äktenskap. Hur möter vi barnen i förskoleverksamheten? Hur talar vi om familj och om att leva tillsammans? Hur arbetar vi med relationer och familj i konfirmandarbetet, så att också de barn och unga som växer upp med föräldrar av samma kön känner att de är välkomna och accepterade utifrån de förutsättningar de har?

Det är naturligtvis min förhoppning att en utbildning ska kunna leda till att samtal förs, där vi får bryta ståndpunkter mot varandra men där vi inte backar. Utbildningen behövs för att barn och unga ska känna sig trygga i våra församlingar.

Bifall till motion 2010:44 punkt 2. Tack.

ARNOLD BOSTRÖM:

Ordförande, kyrkomötesdeltagare! Jag har inget yrkande, men jag har tagit intryck av debatten så här långt. Jag vill framföra följande.

Utsatthet och kränkningar drabbar även oss sverigedemokrater och också andra grupper. Okunskap och vanföreställningar präglar samhällets syn och kanske även Svenska kyrkans syn på oss sverigedemokrater. Därför tycker jag det behövs utbildning också på detta område.

IRENE GUSTAFSSON:

Jag blev lite fundersam när jag hörde replikväxlingen mellan Bertil Murray och Karin Långström Vinge. Blandar man ihop detta med vigselrätten och äktenskapet bland homosexuella eller varför är man rädd för utbildning? Det är ju inte frågan om att någon ska ändra sin åsikt utan det är frågan om att lära sig vad det här handlar om. Det finns många strömningar av vad man kan kalla kristendomsläror – fast det förstås är samma lära. Tillhör man en grupp, till exempel högkyrkliga eller laestadianer, behöver man ju inte vara rädd att utbilda sig inom det man inte riktigt accepterar. Åsikter är en sak men kunskap är en annan sak. Genom att få kunskap är det inte lika skrämmande med dessa människor. Det är det jag upplever att det är. Alla dessa kränkningar som jag har hört från människor som sitter här och på andra ställen också ute i samhället gör att denna fråga inte är enkel. Vi behöver kunskap i det här ämnet, det är helt klart.

Man säger att vi har hållit på med detta i 50 år, men vad då? De flesta som började för 50 år sedan är ju döda nu. Det är bara så att det hela tiden kommer nya människor och utbildning håller inte mer än ett tag. Vi behöver utbildning.

BERTIL MURRAY (REPLIK):

Irene, jag förstår att du kan uppfatta det så. Jag tror det är viktigt att se att vilken ståndpunkt man har i frågan om vigsel inte är beroende av att man har en brist på kunskap. Det kan hända att det finns lika mycket av utbildning och kunskap även bland dem som röstade mot förslaget för ett år sedan. Det som är problemet är om utgångspunkten för en utbildning blir ensidig. Det här är jättesvårt att få till i praktiken och det är därför jag efterlyste att vi skulle börja med att samtala med varandra, försöka lyssna på varandras erfarenheter och kunskaper och inte gå in i, så att säga, ett färdigt koncept.

IRENE GUSTAFSSON (REPLIK):

Jag förstår inte riktigt vad du menar med ensidigt. Om man har en utbildning kan man ju diskutera. Vi har samma ståndpunkt i det fallet att det här vet vi någonting om. Nej, Bertil, jag köper inte det där. Det är ungefär som att man är kvinnoprästmotståndare men jag vill inte riktigt ha med dem att göra, inte ens utanför altarringen.

Jag vet att du vill ha en replik, varsågod.

BERTIL MURRAY (REPLIK):

Nu kom jag av mig lite och tiden vankar på. Jag är ledsen, jag tappade tråden. Jag kanske får chansen om en liten stund att replikera på någon annan.

BENGT INGHAMMAR:

Ordförande, kyrkomötesdeltagare! Jag yrkar bifall till reservation 2.

Jag tillåter mig att vara lite personlig. När jag var mycket ung präst hade jag inte reflekterat över de här frågorna. Jag var tvungen att göra det när jag hade begravt två unga människor i tät följd i början av 70-talet. Jag förstod av deras vänner att de hade suiciderat på grund av att de helt enkelt inte orkade bära omgivningens tryck. De var homosexuella. Någonstans insåg jag att jag kunde ha medverkat till detta. Jag insåg också att jag måste ta reda på mer om det här. Jag utbildade mig helt enkelt på lite olika sätt. Bland annat gick jag igenom S:t Lukasutbildningen, där också dessa frågor fanns med. Någonstans växte det fram en övertygelse i mig om att den homosexuella kärleken är lika viktig som andras.

Poängen för mig i dag är att det är jätteviktigt med utbildning. Det är viktigt att vi möter de här frågorna, att vi tar dem på allvar, att vi tvingar oss till möten där vi verkligen bearbetar dem. Jag fick i samband med utbildningen göra en hel del saker, bland annat utbildningspaket omkring homosexualitet i min hemstad Göteborg. Någon här i salen nämnde för mig att vi har våra värderingar och att vi inte kan ändra på dem. Tänk att jag tror att det är så. Vi måste visserligen ha respekt för varandras värderingar, men vi är faktiskt också skyldiga att fundera över vad våra egna värderingar är grundade i. Den processen sker vid möten där vi möter andra åsikter, andra synpunkter, och vi vågar öppna oss för de frågorna.

Alltså bifall till reservation 2.

KARIN LÅNGSTRÖM VINGE:

Bertil Murray vill på något sätt ha utfästelser om vad det här kommer att innebära, vilka föreläsare som kommer att inbjudas och så vidare. Jag antar att det är det som Bertil menar. Det kan ju inte jag eller vi som motionärer göra. Uppdraget är att lämna till stiftens att frivilligt ordna en utbildning. Hur den kommer att se ut får stiftens avgöra. Vi kan inte stå här och lova något, men jag tänker att man behöver vara där om man vill bidra med något. De som kommer dit ger avtryck på diskussioner och samtal. Det är min alldeles bestämda uppfattning. Detta är inte alls till för att någon ska byta åsikt eller att någon ska ändra inställning i äktenskapsuppfattning. Det är inte jag eller min blogg som kommer att vara föremål för utbildning. Det här lämnar vi till stiftens att på ett bra och förtroendeingivande sätt lösa. Den uppgiften tror jag är mycket viktig för vår kyrka.

BERTIL MURRAY (REPLIK):

Nej, jag tror att du övertolkar mig, Karin. Det som jag säger är inte att jag vill ha inflytande eller att jag är rädd i första hand för vilka som håller i utbildningen. Det är att jag skulle börja med att vi ärligt och öppet skulle kunna samtala med varandra. Jag tror inte att utbildningsidén är den bästa. Det kan hända att vi kommer dit, men jag tror att det som vi i första ändan behöver är att få möta varandra och samtala med varandra. Då behöver man formulera utgångspunkten lite annorlunda än vad ni gjorde i motionen.

KARIN LÅNGSTRÖM VINGE (REPLIK):

Jag kan tänka så här: om man har en utbildning får man också lite input. Det kan man få från olika håll. Att sätta sig vid ett bord förutsättningslöst kan av erfarenhet vara en sämre utgångspunkt. Man behöver ofta någonting att ta spjörn emot. Så tror jag. Jag tror att vi ska våga se varandra med lite tillförsikt och tillit och gå framåt tillsammans.

BERTIL MURRAY (REPLIK):

Då väljer jag att uppfatta det som du säger, Karin, på följande sätt. Om beslutet i plenum skulle bli det som jag inte önskar men som du önskar – nämligen att man förespråkar en utbildningssatsning – står du bakom mig i att det är viktigt att en sådan utbildningssatsning görs ifrån ett väldigt brett perspektiv, där människor kan känna igen sig med olika utgångspunkter.

KARIN LÅNGSTRÖM VINGE (REPLIK):

Det kan jag personligen tycka, men jag vill inte skriva stiftens på näsan att det ska vara så. Det lägger jag mig inte i. Det ingår i själva motionen att det ska vara frivilligt.